y bytiin proletaarinuud negedegty!   Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

= Buriaad-Mongoliin =

YNEN

BK (b) namiin B-M. obkom ba B-M. resp. TK bolon yiledb. ebleB-M. zobleliin emenees eder byri niitelegdene. IX zilde garça baina.

1933 onii Janvaari 17 eder

№ 15 (872)

Zakika yne:
Sara byriin 1 tekerig. Alsa gazaruudta 1 tek. 30 men. Ga daada ulasta—1 tek. 50 men. Dugaar nesoediin yne 5 menge

„B-M. Ynenii" koroonl aadris;
Верхнеудинск, Центросоюзная 19 тел. № 3-23, каб. ред. № 361.

KOMSOMOOLIIN JAARMAGIIN amzaltatai gyicedkegdeke

[..]çar bol tariaabeledkel, yrisenii foondo ba ergen kereglellin [ta]vaar byteeke tesebiigi kurdaar gyicedkesen deerees bolko

Komsomooliin jaarmagiigi oişooko ygei oportuniismiigi butacokiko

BK (b) Namiin ba BLKZE-iin [..]ziin komiteediin kengen ka[..]leeruud bol kotiin azakuin ba [..]olelin emkinyydiin zygees ko[m]somooliin jaarmagta aii zerge [be]ledkeze baisaniigi janvaari 13-nii [ed]er şalgan yzesen baina.

Materjaaluudaasani karaad yze[k]de jaarmagta beledkeke jabadal [..]l odoo kyrter josotoi ergeer [jab]uulagdaza çadaa ygei baina [..]a. Gancakan Deu-komiis bol [ko]msomooliin jaarmagta bolşoviig [jos]oor beledkel jabuulsan baina. [..]iin nebtereigiin kedelmeriigi [erg]eer jabuulsaniii yreer 50 mingan [..]erigiin tavaar byteegdeke ba [a]imag gargagdaka gesen jaar[ma]giin komiteed ba beledken [..]gaka Narkomaadiin tesebiigi [..]komiis bol 74500 tekerig kyr[..]en azai.

[T]avaar byteeke tesebni ugtamal [..]ebiigee 80 proceente gyiced[k]edeed baina, byteesen zyilyyd [ka]şa ygei çukala zyilyyd gebel [..]mutiina, kaatankai, kumuudiin [..]lo, terge, meer, taka g. m.

[M]ikanliid g. m. emkinyydiin [zyg]ees beledkeliin kedelmeri ai[..]tar miiu delgeryylegdesen. [Kol]koosiin naimaa delgeryylke ba [ked]elmeriçenii kangaltiigi caaşani [..]ruulka keregte ton jikeken [..]yr men bolko komsomooliin [ja]armagiin udka çanariigi kedel[m]eriçed kyrter gyiced delgeryyleg[d]eze çadaa ygei ba zarim gazaraa [..]ne bol odoo kyrter jyme kiigdee [y]gei baina. Zişeelbel Deede-Ydiin [..]odonii zavood deere negeç kyn [..]vraali negende komsomooliin [ja]armag bolko geze orol medeke [y]gei baigaa. Ene zavoodiin deereg[..]e jaarmag tukai duulaa ygeidee [..]airaad beledkesen kiisen jyme [g]eze ton ygei. Zygeer Deede-Ydiin [..]odonii zavood bol tesebiin jo[s]oor 5 mingan tekerigiin ergen [k]ereglellin tavaar jaarmagta garga[k]a josotoi baigaa.

Mikanliid deere „belen baisan [er]gen kereglellin tavaaruud: şirem, [..]taka, ytiyyg, dyşe ba skovardaa [..]metees komsomooliin jaarmag deere gargaka ba tyyniigi nai[m]aalka kedelmeriigi beledken kangaka emkinyydte eke" gesen [..]yyniin tobçoonii togtooloos gadana [..]jyyç kiigdene ygei, kedelmeriçenii [d]unda niitiin nebteryylgiin kedel[m]eri jabuulagdasan ygei.

Burkopsojuuz bol jaarmag deere [1] miljoon 800 mingan tekerigiin [t]avaar eke josotoi baisan, zygeer [B]urkopsojuusiin pravleeni bol araikan 700 mingan tekerigiin tavaar ekiigi şiidkesen baika jymi. Tavaariin foondiigi baiguulka tukai zokiko kemzee abana ygei.

Burremzavoodiin bariigiin (ZKK) zavoodiin kedelmeriçenii kopiratiiv bol 100 mingan tekerigiin tavaar gargaka josotoi aad jaabaç çadaka ygei bide, karin araikan 30 mingan tekerigiin tavaar gargaka bolbo uu geze kelceze baika jym.

Gadana niitiin kedelmeri bol Burkopsojuuziin kubiaar, ilangajaa kedee aimaguudaas ton ygei baina şuu.

Men tereçelen Zagotskoot, kystproomsojuus, yiledberiçenii eblelin kotiin zeblel ba bişe niieed olon emkinyyd bol jaarmagta beledkeke tukai keregte ton kaişa keregeer kandaka.

Burkopsojuus, Burremzavoodiin bariigiin ZKK, Mikanliid ba bişe emkinyydiin zygees jaarmagta beledkeke keregte oportunis josoor kandaka, oişooko ygei jabadaligi butacokizo, komsomooliin jaarmagta bolşoviig josoor beledkeke ba engergeke jabadaliigi kangaka. Kedelmeriçen kolkoos. çon bykekenii medereide komsomooliin jaarmagiin udka çanariigi cag darui kyrgekiin telee niitiin kedelmeriigi ergeer jabuulka. Ergen kereglellin. tavaariigi byteeke tesebee iiyybçelen gyicedkeke jabadalda şuud eisyylke. Azakuin ba kopiratiivin emkinyyd bol Beledken kangaka Narkamaadiin tesebiin josoor cag darui tavaariin foondiigi beledkeke josotoi azai.

Jaarmagta ton kaişa keregeer kandadag Kotiin Zeblel bol men ene cag darui naimaa kiike talmaigi zaaka, tyyniigi zasaka ceberleke, naimaa kiike bairanuudiigi barika, çegnyyr tabika g. m. ujalgatai baika şuu.

Komsomooliin jaarmagiigi tasalduulkiigi oroldogço oportunistanartai eris çanga temecel kiize, komsomooliin jaarmagiigi bolşoviig josonii beledkeleer kangajaa.

N. Siroova ba D. Cogiin.

Saja kedelze ekilbe

Komsomooliin jaarmagta beledkeke kedelmeri bol ilangajaa kedee aimag ba somonuudaar eneken eder kyrter aikabtar sulaar ba zarim gazaraa tonç jabuulagdana ygei geze ceke keleke josotoi.

Kedee gazaraas kyleegdesen materjaaluudaas karaad yzekede aimagiin, somonii ba kolkoosiin emkinyydiin zygees komsomooliin jaarmagiin ulas teriin udka çanariigi çukala deere toolozo, enyyniigi gyiced oilgoo ygei baina şuu.

Koriin aimagiin komsomooliin komiteediigi abaad yzebel komsomooliin jaarmagta beledkeke tukai janvaari şara gartar jyyç kiisen ygei. Karin janvaari 1-nii eder tobçoonii suudai deere enyyn tukai asuudal kelcekedee eris kurcaar tabisan ygei, ton jerenkiigeer kelcesen baina. Enyyn deerees keniç medeseer kedeenii ilangajaa komsomooliin yyryyd bol menee eder kyrter jaarmagta beledkeke kereg tukai kedelmeri jabuulsan ygei baina şuu.

Men iime buzagai oportuniis azal keregyyd M-Şiber geke metiin aimaguud ba somonuudta baika baina, Zişeelbel ene aimagiin Cuulgiin somon dotor janvaari 10 kyrtei jaarmagta beledkekees baitagai, enyyn tukai negeç kyn gyiced duulaa ygei baisan.

Ene somondo aimagiin komsomooliin komiteediin zygees janvaari 10-da nege teleelegçe garça jiresen aad karin ganca komsomooliin yyryydiigi keseed jabaza baika juum, Enyyn zuura somonii zeblelç ba kolkoosuudç (Oçon komuuna) beledkel tukai kurgaa kurgaaraa cokioo ygei suuza baika jym, tariaabeledkel dyyrgegdesenç bol yrisenii foondiigi baiguulza eşee ygei bygeed dyyrgee janvaari 10-nii medeegeer araikan 40 proceente gyicedkegdesen baina şuu.

Baicaabai aimagiin komsomooliin komiteediin teleelegçe bol jaarmagta beledkeke keregte gancakan komsomooliin yyryyd kabaadaka bişe somonii zeblel ba ilangajaa kolkoosuud, kolkoosçon bolon emçiin azaitan arad bygedeeree şuud kabaadaka josotoi baisan zoriigiigi oişoogoo ygei bololtoi.

Gancakyn iledkel jarildaagaar beledkeligi dyyrgeke jabadaiigi eris cokizo beledkeligi bodoto azal kereg deereni byteeke zoriigiigi çukalçalka josotoi.

Raadioo.

Namiin surguuli

Namiin surguulinuudiin çanariin telee temeceke.

Keçeelee kiike dotoriin keregseltei ger, nocooko den.
Tuskai nom debter sonin zergenyyдeer kangaka.
Surgagçad keçeeldee eeree ton sain beledkeltei jirelge.
Şuraicaidaa sain dyreşelyydiigi kalan abalga.
Suragagçad siragçadaa saitar taniza tyynii oilgokoor zaaka argajaa taaruulka.

Egeel edenyyd namiin surguulinuudiin kedelmeriin çanariigi şiidkene.

Jaruunada agça kooperatiivin kyyrsiin dunda Maarkas—Leeninii suraicai jaaza jabuulagdadagiigi jarikamni

Manai surguuliin dergedeki namiin komsomooliin yyryydeer ulas teriin kymyyzeliin keden dekerig cegdeed kedelmerizee baidag.

Namiin yyriin talaar 4 dekerig kedelmeriiene, Negedeki dekerig [..]l Maarkas—Leeninii kubiskaliin [s]urtaal yzeke prograamatai, enyyn[..]e surguuliin surgagçad endeki [..]oskonii ekin surguuliin surgag[ç]ad byrin kabaaduulagdasan, cadaki gurban dekerigyydni namiin kin surguulinuud begeed enyyn[..]e manai surguulida suragçad ba [k]abaatai kedelmerçed kabaaduu[la]gdasan tedenii beledkeligi narin [..]araza ene gurban dekerigiin an[..]egende kabaaduulagdasan ba dekerig byrindee tuskai prograamatai baina.

Edenees gadna komsomooliin yyriin şugamaar neegdesen gurban dekerig baina. Negeniini şine komsomoolçuudiin suraka dekerig 42 suragçadtai kojordokini komsomooliin tyyke ba komsomooliin deede oronuudaas gargagdasan togtool zaabariigi gynzegeilen yzeke dekerig. Enyynde 25 kyn jabana. Gurbadakini—ulas teriin jabuulza byki bodolgotoi tanilcaka dekerig. Enyynde 21 kyn surana.

Iigeze suragçad ba surgagçad ulas teriin surguulida byrin kabaaduulagdasan baina.

Surgaka dyrimni bol dekerig dekerigiin surgagçadiin gurimni ilgaatai gebeç jerenkiidee zadaani surtagçadtaa tuşaagaad tedeni ceteetei cagtaa beledkeze togtoogdoson edertee cuglaraza surgagçiin ketelberi doro beje bejedee asuudal kariuu tabilcaka zergeer yzesenii ba oilgosonii byridkel kiideg juuma. Enyynde politboin dai ba politoterei geke zergiin suragçadiin keçeel ergeke arganuud jike kereglegdedeg ba enyynii tusatainiie baina.

Dutuu zyil gekede suralgiin nom debter dutamag sonin biçegyyd oroitozo abtaka muutai baina.

Zurgaan koopiraatoruud.

Ydiin yyriin namiin surguuli jabuud dundaa zasagdaka josotoi

Kori. Ydiin namiin yyr nege namiin surguulitai. Suraicani Bu[..]iun Kacuritai nutagtai nutagta Oçon" geze komuuniin dergede olodog beged ene surguulida kabaaduulagçadni eldeb beledkeltei ekedyyd negen doro suraka jum. Namiin bodoto geşyyd 6, kandidaaduud 5. komsomoolçuud 3, namgyi kolkoozçod men oroicodog. Suraka keçeelyydee engergekedee zunii yjede surasan juumaa dakin jariiduulka. Ene uçaraas zarim neked keçeeldee jabakaa bolizo baina. Aimagiin namiin komiteediin zygees ebeliin suralcalda zoriuulasan 6 zyiliin asuudaligi yzeke tesebiigi surguuliigi ketelberilegçe kereglesen ygei orkison baika jum.

Namiin yyriin tololcoon bol namiingaa surguuliiin kedelmeriigi sergeeke tukai şuud kandaza suragçadiin keçeel unasanii şaltagaaniigi ileryylen surguuliin kedelmeriigi çanarzuulka çukala.

Abarmidiin

Tariaabeledkeliigt şiidkeke

Manai respyyblig eçee 84 mingan tukai ceentnir tariaa ulastaa yritei

Enyyniigi oiriin ederyydte teleke

Ton zigşyyritei taban konog ene men.

Syyliin taban konog bol josotoi kubilalta egebe ygei. Enyynde araikan 1,1 kubi kubilaltada egezei. Iimees ene taban konog bol tonç zigşyyritei taban konog baina. Janvaari 15-nii ederiin medeegeer manai respyybliidiin teseb 88,5 kubi ba kizaarlin tesebiigi 91,1 kubi gyicedkezei.

BK(b) Namiin Burmozkom ba BMR-iin AKZ d bol eesediingee syyliin togtooldo tariaa beledkeligi oiriin ederyydte gyicedkekiigi aimaguudiin komiteeduud ba aimaguudiin gyicedkeke komiteeduudaas erisen baina, gebeç ene tatasan too barimtanuud aimaguudiin komiteeduud ba AGK-d bol ene ceke eriltiigi bejelyylze çadaa edii baisaniigi gerçelne.

Tus tus aimaguud deere yzebel men nemeite bolson baidal ton baga baina, Zişeelbel: Alairiin aimag1 kubi, Bookonii aimag 3,9 kubi, Deede-Yde 0,9 kubi, Mukar-Şiber 1,3 kubi, Kiaagta 0,1 kubi, Bargazan 0,8 kubi g,m. gyicedkesen baina. Toogooroni ababal, uridaki taban konogoos 122 ceent, dutuu zarim aimaguudta iiyy beledkesen baina, Ilerkeilebel: Alairiin aimag urida taban konogto 345 c. beledkesen aad, ene taban konogto 1310 c. beledkebe, Bookon ene mete 1268 c. ba 3076 c. Deede-Yde 1111 c. ba 1532 c. Mukar-Şiberiin aimag 1498 c. dutuu, beledkesen, Kiaagta urida taban konogto 1777 c. beledkesen aad, ene tabaan konogto araikan 22 c. beledkesen baina.

Iime deerees manai respyyblig bol ulastaa eşee 84 mingan ceentnirees iiyy tariaa yritebe. Iime jikeer yritesen şaltagaan bol Mukar-Şiber ba Kiaagtiin ba busadç aimaguudiin tariaa beledkeliin teempiigi ton buzagaigaar dooşo bolgospn deerees bolzoi.

Seekterer ilgaza yzebel, MTS-iin karajaata kolkoosuud 96,0 kubi, busa kolkoosuud —98,4 kubi,emçiin seekter—63,2 kubi Katuu daabaritan araikan 42,6 kubi gyicedkesen baina. Zarim aimaguudiin emçiin seekternyyd ba katuu daabaritan tesebiigi kagasiigi gyicedkees baitagai, kori arbi garan proceente gyicedkesen baika jumaa Zişeelebei: Bookonii aimagiin emçiin seekter tesebee 51,7 kubi Deede-Ydiin 45,4 kubi, Mukar-şiberiin 46,8 kubi gyicedkesen ba men Bookonii aimagiin katuu daabaritan 14,9 kubi, Deede Ydiin 10,8 kubi ba Mukar-şiberiin 25,0 kubi gyicedkezei.

Iime teseşe ygei baidal bol deereki aimaguudiin emçiin seekteriin dunda niudargaçuudiin sabataaz, neleen jikeken baisan ba katuu daabaritaniigi şuud kaşaza, kabşaza tesebiigi gyicedkekyylkiin orondo kari, tedeniigi ajadan dagaza, tedeniigi yge zangaar baisan geze cegnekees busa juu baikab Niudargaçuudta iigeze kandasan deerees, teden bol eesediingee tariaagi yrize, niuuza çadasan barimtanuud olon baina (Deede-Yde Mukar-Şiber g.m).

Tariaa beledkeligi odoo cem gyicedkeze çadaka çadaltai baisan aimaguud bol odoo negen suuri deeree gişken jabasaar baina (Bargazan, Ekired-Bulgad, Kabaank g.m).

Manai respyyblig bol oiriin kedeken ederyydte tariaa beledkeliin tesebiigi 100 kubi gyicedkeze çadaka çadabaritai şuu. Enyyniigi niudargaçuudiin ba tedenii aagintanuudiin sabataazatai kair nair ygei temeceke angiin seremziigi nam zeblelyydiin emkinyydte ulam deeşeni ergeke kedelmeriçen angiin keregte urban kubilsan „komuniistanuudiigi" namaas şuud kolodkoko kolkoozuudta surgan orood tariaanii telee temeceke temecelde saad tybeg kiize baisan angiin daisad—niudargaçuudiigi kolkoozuudaas darui ceberlen kajaza, prolitaariin syydiin emene zogsooko jabadaluud şuud kangaka.

Men toskon-somon, kolkooz byride eder byriin daabari tesebiigi egeze, enyyniigi zaabal gyicedkekyylke josotoi baina. Tariaa beledkeligi gyicedkesen kolkoozuud bol emçiin s e e k t e r i i n tesebiigi g y i c e d k e k i i n telee byke kyçee daiçalan emkidkeke josotoi. „Odoo tariaa beledkeliin tesebiigi gyicedkeze baigaa kolkoosuud bolbol zeblelte zasagiin gol ba beki tolguuri bolko tula emçiin seekteriin tesebee gyicedkeke jabadalda erkim sain kycee kajaza tusalamza yzyylke tedeniigi bygşiirte abka, tedenii dunda baisan niudargaçuudiin sabataaziigi butacokiko josotoi, (BK(b) Namiin Burmozkom ba BMR-iin AKZ-iin syyliin togtooloos)

Tariaa beledkeliin janvaari 3-daki taban konogiin

MEDEE

Aimaguud	uridaki 5 konogto (ceent.)	ene 5 konogto	ziliin tesebiigi gyicedkeseni
Jaruuna . .	—	—	107,7
Zakaamin .	—	—	106,8
Aga	—	—	106,4
Tynken . .	—	—	102,3
Selenge . .	—	—	100,7
Kori	—	—	99,3
E. Bulgad .	—	—	97,0
Kabaansk . .	743	29	96,9
Bargazan . .	—	1310	95,3
Alair . . .	345	148	93,5
Kiaagta . .	1777	22	93,2
D. Yde . . .	1111	1532	80,9
Bookon . .	1268	3075	78,6
M. Şiber . .	2693	1195	69,6
	8067	7945	88,5

ZEBLELTE ULAS DOTOR

Dekaabri sarada kedii traagtaruud byteegdeeb gekede:

	1-nees 6 boltor	7-noos 12 boltor	13 naas 18 boltor	19-nees 24 boltor	25-naas 31 boltor	Byke sara doto-roo kamta
Dzerziinskiin neremzete, Staalingraadiin traagtariin zavood . .	466	521	650	604	760	3001
Ørdzonikiidziin neremzete Kaarikoviin traagtariin zavood . .	325	335	350	350	400	760

Kojor zavooduud kamta **4761**

Dekaabri sarada kedii avtombiiluud byteegdeeb gekede:

	1-nees 6 boltor	7-noos 12 boltor	13-naas 18 boltor	19-neeş 24 boltor	25-naas 31 boltor	Byke sara doto-roo kamta
Staalinii neremzete Moskvaagiin avtombiiliin zavood . . .	350	350	359	365	438	1862
Moolotoviin neremzete Goorikovskiin avtombiiliin zavood . .	290	288	300	300	382	1560

Kojor zavooduud kamta **3422**

Kandidaadiin surguulida nom debter, sandali laampa keregtei geze medeke

Kori. Doodo Kyrbiin somonii Kara—Şiber nutagiin namiin kandidaaduudiin surguuli toonii talaar sain jababaç çanariin talaar sain geze bolko ygei. Yzeke nom debter, laampa sandali g. m. dutamag baidal çanariigi sainaar jabuulkiin erke baidal oigono ygei kazuudani baigaa „Internacanaal" komuuna ba „Mai 1" arteliin tyryylegçed kandidaadiin surguulida tusa kyrgeke josotoi namiin kynyyd baisan aadla kaikaraka ygei baika jum.

Şyymzeliin delen.

1933 onii tesebte oroo ydii baisan baiguulaltanuudiigi zogsooko.

Moskvaa 15 (T.) RSFSR-iin AKZ bolbol tus ulasiin Arkomaad ba tebiin alban gazaruudta 1933 onii baiguulaltiin spiisokto oroo ygei baisan limiidees deegyyr bujuu dooguur bolko medeliin yiledberinyydiin bariiga zogsookiigi ujalgalzai. RSFSR iin mengen sangiin arkomaad ba ulasiin baankiin tasaguudta ene baiguulalganuudiigi mengen zerieer kangaka ygei zakiralta egtebe. Men basa tedeniigi idee koolcor kangaka jabadaliigi zogsookiin zakiralta egelcezei.

1933

[illegible]

Maliin əbəlzəlge

Əbəsə tezeeliigi gamnaza gargaşalka

Əbəlzəlgiigi zəbəər əngərgəzə, maliin əsəltiigi b... aşag olziigi jikedkeke jabadaliigi kangaka

Maliigi əbəlzyylke kampaaniin dyn tukai

Burlaad oronii baidal deere maliin əbəlzəəndə beledkeke kampaanini anka tyryyn iime todorkoigoor asuudaliigi tabiza jabuulagdasan baina. Əngərsən zilyydte kampaani jabuulagdakadaa „mal azaliin sara“ geze nerelegden, maliin əbəlzəə tukai asuudal todorkoigoor tabigdasan ygei. Maliin əbəlzəəndə beledkeke asuudalani yynees koişo çukala kampaani bolko josotoi, tyyniigi erçemtei şiidkeke jabadalani maliin too tologoi oloşoruulka ba asagiin kəgzyylkiigi kangaka baina. Əbəlzyylke kampaaniigi gol zorilgonuudani iime zyilyyd baisan: gol asagtai maluudiigi dulaan ba dulaadkasan bairaar kangaka; tezeeliigi narinaar byridkeze, gamnaza gargaşalka; mal əskəbərilkə azaliigi zəbəər emkidkeze, mal azaliin brigaada baiguulka; zəbəər karaka, barika ba tezeeke; maliin azalda vitirinaariin zaabari narinaar jabuulka iime zyilyyd baisan.

Maliin əbəlzəlgiin dyyren toocoo byridkeini Aga, Bookon, D—Yde, Jaruund, Selenge, Kori, Tynken, Alair ede 8 rajoonuudaas jirezei. Yldesen 6 aimaguudaas medee ygei. zaagdasan 8 rajoonuudta aduu maliigi kangasani iime: moris—22,4 %, eberte tomo mal—68 %, koni jamaa—65,3 %, gakai—53,1 % zaluu mal (tugal)—100 % bairaar kangagdasan. Jyn deerees baicaakada kamagaas sainaar eberte tomo mal ba kamagaas muugaar moris kangagdaba. Jyn deerees baicaakada, kolkoosdoni aduu morisiigi dulaan bairada oruulka tukai ton baga ankaral tabidagani ilerene.

Aduu maliigi tezeeleer kangasani iime baina: Aga—86 %, Bargazan——91,7 %, Bookon—35,7% Tynken—82 %, Jaruuna— 89,5%, Selenge—37,5 %, Kori 74 % ba E—Bulagad—66 %, yldesen aimaguudaas medee ygei baina. Bookon ba Selengede ajuultai baidal baina, Ene rajoonuudta çukala çukala jabuulganuudiigi erkilke zailaşa ygei. Eneni əbəliin cagta tezeeliigi jikeer gamnaka, tezeeliigi narinaar byridkeke, kolkoos ba feerme byride dotoriin zasa elsyylke keregtei.

Basa kolkoosuudiin koorondo tusalalcaka jabadal erkilze, tezeel bagatai kolkoosuudta tusalaka çukala baina.

Mən deere bagtasan medeenyydeni maliin too tologoi dulaan bairaar dyyren kangagdasan ygeigi gereçelene. Eneni urid baisan kuuçan barilganuudiigi zasabarilan kereglesen ygei jabadalaar tailbarilagdana. Maliin too tologoigi dulaan bairada olonoor oruulkiin tula ene dutagdaluudiigi zailaulka: barilganuudiigi nutagiin zəəriəər dyyrgeke; barilgiigi baiguulan bekizyylke: əbəliin cagta barilgiin kedəlməriigi yrgelzelyylke egeliin barilga jikeer erkilke, kuuçaniigi kereglеke keregtei baina. Jynii talaar əəriin zilyydte byke maliin too tologoig dulaan ba dulaadkasan bairaar kangaza bolno geze naidaza bolno.

Maliin əbəlzəlge erkilkiin tula D—Ydees 30 kyn tomilogdon garsan bilee. Ene tələələgçədeni nutag nutaguudta mal azaliigi erkilke kuraluudiigi kiize, rajoon byride dunda zergeer 20—20 kyniigi tomilson baina. byke 14 aimaguudta kamta 200 kyn azallaka baina.

Ene 200 tələələgçədeni gol kolkoosiin niitiigi maliigi əbəlzyylke jabadalda daiçalsan azai. Busa keden aimaguudaas medee ygei baisan jabadalani gancakan too byridkelde koirogoor kandasan aimagiin emkinyydees bolsan bişe, karin jamarç materiaal ygei jirsen zarim tələələgçədəəs bolson baina.

AKZ ba KTI Iim arkomaadiin togtooloor rajoon rajoonuudta kampaaniin dyn gargaka kui kuraluud bolko baina. Ene yjiin kugacaa dotor rajoonii emkinyydeni todorkoi dyngyydiigi gargaza, dyyren iledkel toocoogi gaz. Tariaalangiin arkomaadta kurdanaar ilgeeke josotoi.

S. Bildyyşnikov

Tomoyylteriin azargiigi muugaar tezeene

Aga. Tabtaanain kolkoosçon zaluuçuudiin surguuli bol, nege tomo yylteriin sain azargatai aad, tere azargiigi malçan Daşa Təmənii gegçe ton muu bairada bailgaka ba tezeeli ton kangalta ygeigeer əgədəg baina.

Iime baidalda baidagaas tere azargani odoo muudaza ba əbəçənbolzo baika jum, enyyn tukai KZS—iigi daagça D. Z. Zambaliin gegçe medeze baibaç jamarç kemzee absan ygei baina. Enyynde darui sanalaa tabiza zasaka josotoi.

Ynenii gabşagaiçuud: Cokidosto negen ba Əkiəətə

Botogotoi temeegee alaba

Kori, Kezengiin Staalinii komuuniin geşyyn Abida Zimiin bol tərəkəə baisan temeegee zaaza əgçə aluulba.

Enyyniigi baicaabal, socaliis mal azaliigi debzyylke jabadalda koroto sedkeleer alaza baisani labtai bolno.

Iimees Abida Zimbiin gegçede katuu kemzee amsuulka josotoi.

Nydeeree karagça

Kamuutai malaa feermede abaaçaba

Kori, Kezengiin somonii Staalinii nerəmzete komuuna bol əngərəgçə zilde kamuutai maliin baisan Rinçenii buusiin modoor maliingaa feermiin barilga kiisen bəgəəd əngərəgçə zilde kamuutai maliin baisan şibketei kaşaan dotor 100—garan ykeree kaaza odoo əbəlzyylke geze baina.

Iimees maluudani kamuurkiin temdegtei bolzo baina, tyynees gadna cagaan kendəigəəs jirsen kamuutai maluudiigi keniiç zəbşəəl ygeigeer Çuluuta asarza feermiin biruunuudtai ni lyylbe. Çuluutiin feermede kamuutai tugal bii aadla feermiin malaas tasalagdaagyi kamta baina.

Enyyniigi baisaabal, socaliis mal azalda kaikaraa ygei oportuniis josoor kandaza kamuutai maltajaa kamta bailgasani labtai tula zokiko gazaraas kemzee abagtii!

Leeninii Kyy.

Finaansiin froontoos

NEGEN UDAA KURIAAGDAKA NALOOGIIGI OIRIIN CAGAA CUGLUULKA

Ulasiin beledkel ba finaansiin təlbəriigi gederge tatagçadaas naloogiini darui cagaa nekeze abka ba erkinyydte kengələltə əgəkə

Cag bolzor əngərbəç naloog kuriaagdaa ədii.

Odoo zilde zasagiin gazaraar togtoogdoson şine kuuliin josoor əmçiin azaltai tariaaçan araduudaas negen udaa kuriaagdaka naloogiin aza akuin ba ulas təriin udka çanar bolbol kemzeeleşe ygei jike baina. Ene naloogiigi cag bolzor dotoroo byrimesen nekeze abka jabadal odoo yjede ton sula. Mənəə ədəriin zigşyyritei nobço nazagai baidal bol tuiliin çanga trivoogo cokizo baina.

Zasagiin gazariin togtooson bolzoriin josoor deereki naloog bol əngərəgçə 1932 onii Dekaabriin 31-nii ədər kyrtel byrimesen kuriaagdaza abtaka josotoi baisan aadla mənəə cag bolzor kezee yni əngərsən bolboç tere naloogiin kampaani „əərəə bytekede“ tabigdasan baina şuu. Əmçiin azalta tariaaçadaas negen kuriaagdaka baisan ene naloog bol aimaguud dotoroo kamta 756300 tək. kubaagdasan, tyynees Janvaariin 1-nii medeegeer kamta, 234500 tək. juu 31% kuriaagdazai.

Aimaguud bol əəsədiingəə zokioon togtooson təsəbyydiigi 2,1% ekilen 72,7% kyrtel gyicedkezei. Geke zuura, Selenge, Zakaamin, Bauunta ba Koito Baigal geke zergiin aimaguud mənəə kyrtei jamarç medee ilgesen ygei amarkan suuna.

Enyynii gol şaltagaan juub gekede deere dursagdasanii josoor imagta əərəə bytekede tabika, tyynii aza akuin ba ulas təriin udka çanariigi zəbəər oilgoko çadaka ygei, karin ugta oişooko tooko ygei, angiin daisan ba tedenii tələələgçədiin zygees ene çukala jabuuligi koişo tataza zyreçeke jabadalda eris katuu cokico əgçə çadaka ygei ba ecesee uul naloogiin tukai kuuliigi əmçiin azalta ygeitei dunda çadaltanda zəbəər oilguulza, tedenii yyskel zoriigiigi oroilon udaridaka jabadal ton sulaar jabuulagdasanede yndesen şaltagaan mən bolno.

Olonki aimaguud dotoroo ba ilangajaa kozomtogçod bol ene naloogiin kuuliigi ulasiin beledkel ba mengen təlbəriigi şuud gyicedkeke jabadaliigi kurdabçalka keregte zəbəər kereglekiin orondo karin buzagaigaar kazailgaka jabadal garça baina.

Zişəəlbel: Jaruuniin aimag dotoroo tus naloogiin kuuliin josoor ulas gərenii beledkeliin təsəbəə ba mengen təlbəriigəə cag darui sainaar gyicedkesen zarim negen əmçiin azaltaniigi uul naloogoos byrimesen ba zarim kubiaar çələəlkiin orondo karin araikan 25% kemzeegeer kengələltə əgəkə zarçam jabuulsan baina.

Koriin aimag dotoroo, kədəə azalda kabaadadag ygei lama bandinarta kamta 22,6 mingan tək. naloog açaza, tyyniigi tələkiin nekeberi kiize baina. Ene jabadal bol zasagiin gazariin todorkoi zaabariigi zigşyyritei kazailgaka ba tyynii təlberiin təsəbiigi şuud gyicedkeke jabadaliigi gederge tataza saatuulka geke metrin alban koirog ba nobço nazagai baidal mən bolno. Basa, ene naloogiigi sojoliin tatabaritai koilzo, bucaiduulka g.m. baidal olon. Enyyntei negen kamta ulasiin beledkel ba finaansiin təsəbiigi sulaar gyicedkeze ba kamagiin koino kozomdoson aimaguud bolko Bookon, Deede-Yde g.m. aimaguud bol ene naloogiin kuuliigi tus təlberi ba beledkeliin təsəbiigi şuud gyicedkeke keregte kereglеze çadaa ədii. Zişəəlbel:

Deede-Ydiin aimag bol odoo ziliin tariaa beledkeliin təsəb ba finaansiin təlbəriigi cag bolzoroo dyyrgen ygei tasaiduulagçadiin negenini mən baibaç ene negen udaa kuriaagdaka naloogoos negeç mənge kuriaagdaa ədii.

Ene aimag bol tus negen udaa kuriaagdaka naloogiin təsəbiigi kədəə somonuudta ton jike oroitozo kyrgəsen baika ba tus təlberiigi cag kolzor dotoroo nekeze abka tukai somzəbləlyyd ba aimagiin emkinyyd bolbon ilangajaa finaansiin tasag tyryytei oportuniis josoor sanaa amarkan suuza baisan. Ceke zuura tere aimagiin əmçiin azaltanii jikenkini tariaa beledkeliin təsəbiigi gyicedken ygei koişo tataza baina. Ene jabadalda tus naloogiin kuuliigi kereglеze kurdabçalkiin zebseg bolgoson ygei.

Basa Bookonii aimag bol ene Deede Ydiin aimagaas deere bişe baidaltai geke juu tariaa beledkel ba finaansiin talaar gynzegii tasaldaltai baibaç jamarç kemzee abtasan ygei, „əərəə bytekede“ tabigdesen baika juma.

Tus aimagiin Şaraldain bəlөg dotoroo negen udaa kuriaagdaka naloog tukai zasagiin gazariin togtooliigi bejelyylen gyicedkeke tukai juuç kiigdene ygei. tere somonii zəbləl bol naloogiin tələbəriəəs negeç mənge kuriaasan ygei. Enyynii şaltagaan juub gekede əmçiin azaltanii dunda oilguulka kədəlməri ugta jabuulsan ygei uçaraas tedener bol tere naloog tukai juuç medene ygei. Ulas gerenii gəə əmənə əəsədiingəə ujalgiigi sainaar gyicedkesen əmçətən bol jamarç kengələltə abana ygei.

Enyynees gadana nutagiin niudargaçuud bol ene naloogto tuiliin jikeer zergeçeze koroto agtaaca jabuulna. Ede bygede baidaliigi darui zailuulza, zasagiin kuuli togtooliigi kyçəndəni kyrgeke tukai nutagiin nam zəbləliin emkinyyd sanalaa tabina ygei.

Angiin daisan lama, niudargaçuud ba tedenii aagintanuud ene aza akuin ba ulas təriin udkataikampaanida galzuuran zyrçeze baika tula tyynde eris katuu cokico əgəkə.

Negen udaa kuriaagdaka naloogiin tələbəriin cag bolzoriin byrimesen əngərsen baika tula nutagiin nam zəbləliin ba finaansiin emkinyyd bol ene asuudalda ton çukalaar sanalaa tabiza uul naloogiigi oiriin cagaa kuriaaza abka jabadaliigi kangaka ujalgatai. Vas.

KONINII OROON

Koninii oronii kampaaniiin jabuulka tuka[i]

Namariin koninii oroonii kampaaniiin təsəbiigi respyyblig dotoroo gyicedkeze baisanii tukai, aimaguud ilgesen, Gazar Tariaalangiin Arkomdo baisan medeenyydeer bolkodo. ene kədəlməri bol ton sula ba, koninii serəgiigi oloşoruulka ba təliini abaka ziliin təsəb bol, tasaldaka cagtaa tulaad baina.

Iime muu baidal bol, zəbkən kolkoozuudiin ba KTF-nyydiin ene jabuulgada jamarç sanalaa tabilgyi zəndəə bytekede naidaad suusanii aça tusa mən ba basa ene keregte; nutagiin emkiinyyd, koninii azaliigi erkilke ceekiriin ba nam ba soveediin emkinyydiin bolon aimaguudiin gazariin tasalgiin tusalamza bagatai deerees bolloo.

Deere durasasan emkinyydiin, koninii oroonii kampaaniiin aguu jike çanartai baisanii ugtalan mederee ygei baidalaar, ene kədəlməriin mənəə ədəriin iime muu baidaliigi barimtalkaas bişe arga ygei geeşe. Tiin zişee bolgon yzekede, aimaguudiin təsəbəə gyicedkeze baisani iime baika baina: Bookonii aimag bol təsəbəə 82%, Agiin aimag 61,2% Bargazanii aimag 55%. Koriin aimag 55%, Kiaagtiin aimag 42% Ekireᴇ-Bulagadiin aimagiin 40%, Medeegee manda ilgesen doloon aimaguudiin gyicedkel bol iime bujuu 40%-əs 80% kyrtər cubarildaza jabana. Yldesen doloon aimaguud bol koninii oronii kampaaniin jabuulga tukai jamarç medee əgənə ygei. Alair, Deede-Yde, Kabaansk, Selenge, Tynken, M-Şiber, Zakaamin aguu çangaar dugairaza ene jabuulgiin tukai ciys geno ygei. Ene bol, zygeer GTK-iin ba Mozkoomiin cag darui əgəsən zaabaritaç saatalgyi muuduulza baina. zişəəlkede, moz koomiin sekretaari nək. Serbaanoviin ba GTK-iin Arkom nək. Çemediin garnuudtai utasan dokioogi, ede rojoonuudta ene jabuulgiigi sainaar kətələbərilzə gyicedkekiin tələə ilgesen bainabdi.

Iimees koişo, ede rajoonuudiin gazariin tasag ba, aimagiin namiin komiteediin bolon bişeç emkinyydiin, jamarç zaabari zakiraltada saatalgyi ene keregiigi kətələzə, şalgaza baika dura ygeini ilete bize.

Edener bol, keneesç əgtəsən zaabariigi ilgalgyi tooko ygei baina geeçe. Tərəkə koninuudiin duranda gyildeze, feermiin azalda ba byke ulasta manai kokirolyzyyglze baisan uçar edeneriigi baakanç zobooko ygei baigaa jum bize. Tərəkə koninuudiin subairasan kereg bol, maşiinanuudiin zəndəə kajagdaad baisan keregtei adali ba kamag təsəb daabariin, ebderel, respyyblig dotorki koninii toogi daraa gyicedkeze aimzakiin ebderel ba angiin daisan etegeediin, enyynees koişodoo kokinuudaa korooko jabadaliini negen tusata zyil geze edener jaagadç oilgoko dura ygei baina.

Aimag rajoonuudiin kariuucalgata emkinyydiin zygees, koninii oronii kampaaniigi darui cagaa ynekeeree bolşoviig josoor jabuulza təsəbəə gyicedkekiin tələə oroldoson oroldolgo ygei geze bidener ceke kelekedee zəb baina bdi. Iime deerees kolkoozuudiin pravleeni bol, mən feermenyydiin erkilegçed ene keregte emkidkegdee ədii ba, ene rajoonuudta (medeegee əgədəg ygei rojoonii tukai) konikii oroonii kampaani bol, oportuniis josonii zəndəə byteke jabadalaar ba, ton muu magad ogtolon tasaldasanç baiza bolkonii ilete. Cag darui sain kətələbəri ygei ba, ezemdeke kariucalga ygei jabadaliin usadkagdaa ədii baiza jamarç byridkel medee ygei baisan deerees, jikenkei rajoonuudiin kədəlməriçəd bol, əəsədiingəə rajoon dotor ene kədəlməriin ali zerge sain muu jabaza baisaniigi medeke ygei bize geze bagcaagdaka baina.

Getele manai (zarim negen) rajoonuud bol, seentrees ton kolo, kargui zam muutai, somoniini zəbləlnyyd taruu ba mən kədəlməri ton todorkoi sainaar tabiaa ədii, zarimdaa şurgasan angiin daisan etegeediin şaltagaar ton muuca kədəlmərildəg deerees ene tere medee abakada nileed udaardag uçartai geze temdeglesenç bol, kamag ene uçar baidaliigi medeed, aimag rajoonii zakiralta kemzeenii gazarnuudaas, zarim kolkoozuudiin kətələbərilegçe kədəlməriçəd, mən feermiin erkilegçed ba koninii azaliin ceektriin kədəlməriçəd, ilangujaa enyynii mergezeltei kədəlməriçən Mazaajeze bol, keniiç zaniraltaar Bau[...] oroo jum, medegdeke ygei [...] geer ene kədəlməriigi kətəl[...] rilze baikiin orondo tende de[...] cagaa baraza juuç byteelgyi, [...] skyyrse kiize jabadag bainab, [...] metiigi cəm mederemzedee ab[...] ton çukala yiledberiin kamp[...] niiigi, tasalduulza, Moziin nam[...] komiteediin ba GTAK-iin zaaba[...] gi toolgyi kajasandaa darui [...] dəlmərəəs gargagdaza şyyke [...] salka gazarta əgtəsən baiki[...] erike argatai bolnobdi.

Respyyblig dotorki maliin aza[...] iime muukai faakta bol zem a[...] san ygei orkigdaza jaabalç bol[...] ygei. Manai respyybligiin e[...] baidalda, mal azaliin tarilga [...] gazariin azaliin tarilgaas çuk[...] geeçe. Namiin zenkini şugam[...] tələə, kere zerge temeceze, e[...] şudarguu oroldozo baisaniigi [...] doruulan olkodoo ken, mal a[...] liin probleemiigi şiidkekiin təl[...] kedei çenee kədəlmərilesən d[...] rees bolko baina. Bildyyşkin

Koniigi erdemiin argaar yrezyylke jabadalda go[l] sanalaa tabiaa ygeibdi.

Aimagiin təsəb 2,14% gyicedkebe.

Socaliis mal azaliigi bolşoviig josoor şiidkeke jabadalda, daiçalkii suuriiigi ezelke baigaa konin maliigi teeknigiin josoor yrezyylke jabadalda gol sanala tabiza çadaagyi, B. K(b) namiin T. K-iin zygees mal azaliin probleemiigi şiidkeke asuudal tukai əgəsən zaabariigi azal kereg deereni bejelyylze dyyrgeegyi ene asuudaliigi yyskekiin yjede, jamaraar əngərgəkəb geze təsəbləsən bodomzojoo bodoto baidal deereni labtai tasalduulsan uçar barimta baina. Zişəəlbel: Agiin aimagiin zarim kolkoosuudta 1932 onii namariin koninii oroonii kampaaniigi əngərgəkədəə 7876 tologoi koniigi erdemiin argaar yrezyylke geze təsəbləsən bolboç, uul təsəbəə araikan 2,14% gyicedkesen baina.

Karaşiberiin somondo 530 koniigi yrezyylke təsəbləətei aad, cagiin kozom bolsonii erkees koniioo cəm uridiin zanşalaar kucadaa tabisan baizai. Cagaan Uuliin „Ulaan tujaa“ geze arteelda ba „Şine azal“ geze komuunada 1697 koniigi erdemiin argaar yrezyylke təsəbtii aad, ulaan tujaada 23 kucatai aad, bygede „kamuu“ əbəçəntii əkəzə baisan ba „Şine azal“ komuuniin konidiini bol, uridiin janzaar kucadaa tabisa baiba, ceke kelekede 1697 konindo araikan 3 kuca bolko baisan azai. Zugaalain somonii „Dorziin“ nerəmzete arteelda 500 konin baika josotoi aad, araikan geze nojaabriin 15-aas ekilen tekiəərgə kiize 169 koniigi teeknigiin josoor yrezyylke təsəbəə 33.8% gyicedkesen baina, byke aimag dotoroo enyynees bişe kolkoosuudta nejeç koniigi şine meetedeer yrezyylee ygei, bişe somonuudiin konidiini bol kizaaraas iresen 12 kynii jirekede 70 80% ni uridiin zanşalaar kucada tabiaatai baisan deerees deereki 12 kynii 10-niini bucaza 2 kyn Zugaalai deere kədəlmərilzə baisanda ene janvaari 15-da bucaza oçokoo baina.

Ene kampaaniigi tasalduulsan şaltagaan juub gekede, 1. Mikroskoop geze aparaad ygei bisan. 2. Teeknigiin josoor yrezyylke pyynktenyydiigi emkidkegdeegyi baisan. 3. Erkim zişeenii kucagyi baisan. 4. Erkilke cagiin zigşyyriteigeer kozomdoson baiba.

Zugaalain „Dorziin“ nerəmzetei arteelda 169 koniigi teeknigiin josoor yrezyylke kədəlməri erkilze baigaa nəkəd Sakiirov Aligseejev gegçediin əgəəs me[...] kede, zygaalaida jabuulsan 160 [...] ninii yrezyylge bol, 1933 onii [...] dəlməridə baga bişe tusatai [...] teeknigiin josoor yrezyylke ja[...] daliin ynekeeree açataigi kolko[...] çod ba əmçiin azaltanda lab[...] iregegdeke çadakani zailaad y[...] bolkoor baina gekiin kamta, e[...] tabadaliin keregte zoriuulagda[...] təbiin oronoos ilgegdesen el[...] zyiliin zebsegyyd ba emiin z[...] lyydç Ogtiaabri 1-ees odoo kyr[...] staanca Mogoito deere, kalu[...] kyiten gerte baidag deerees ge[...] tekiin tuilda kyreed baina, en[...] niigi Agiin AZOO bol abaaç[...] çadaa ədii baina geze kelene.

Ene kampaaniigi Agiin aima[g] anka ekilen jabuulkadaa Kiz[...] riin ovsovood sojuuziin zyg[...] buzagaigaar kozomduulsan ba [...] magiinç gazariin tasagiin zyg[...] kolkoosuudta ertees oilguulza [...] səbtə konidiigi ilguulka ba ku[...] nuudiigi ertees emçid çadabari[...] niigi jabuulza şalguulan, cok[...] keregleg deke kucanuudiigi on[...] lon olood, tyyniigi sainaar bail[...] ka uçartai aad, denç koirog[...] kandasan juu ali kabinieediin [...] soor kancaliaar dotoroo su[...] cagiigi barasan bailtai bolno. 19[...] ondo ene çukala kampaani[...] əngərgəkədəə deere dursagdas[...] alduugaa dabtaza ugta bolko y[...] gekees gadana ene bolson tas[...] dal tukai şalgan baicaaka insp[...] gciin zygees sonirkood yze[...] zyitei kereg bolkoor baina.

Aşag olzo jiketei konin ma[...] gi əskəkə jabadal bol mal aza[...] probleemiigi şiidkeke jabada[...] gol negen suuriigi ezelke ba n[...] zasagiin gazariin diregtiiviigi a[...] kereg deereni bejelyylke jaba[...] liin yndesen bololcoko joso[...] baitala deere dursagdasan bəg[...] konin maliigi teeknigiin josoor y[...] zyylke jabadaliigi oişoogoo y[...] aaşaa yzyylsen bodoto barim[...] nuud təbiin ba aimagiinç ga[...] riin tasagiin zygees tokiooldo[...] baina şuu.

BK(b) Namiin mozkomiin t[...] coon bol Agiin aikomiin sekri[...] nək. Kosiiginii iledkeliigi so[...] sood baikadaa mal azaliin tu[...] aimagiin emkinyyd bagaar an[...] raa geze aikabtar tocoor tem[...] lesen baina,

Ynenii gabşagai Z. [...]

zaabol saizaruulka josotoi.

Aga, təmər zamiin Agiin staanciin dergedeki şuudanii aaginta Tryşkoovaa gegçe bol, uul daabarita kədəlməridəə aikabtar tylgyy ba ilangujaa eldeb sonin ba zurnaalnuudiigi zakisan byriaaduudiin nere obogiigi gyiced gargaza unçaza çadadagç ygei baina. Olonki somanuudiin aadris ba kaanakiç somon baisaniigi medeke ygeib geed, olon zyiliin biçegyyd ba soninuudiigi kabaatai ezedteni kyrgedeg ygei geze, kədəə kolkoosçod ba azalçadç jarildadag baina.

Əngərəgçə namariin yjede, 1 pyyd tukai gekeer B. M. „Ynen“ geze soniniigi, Aduun şuluunii mənge neəcəlkə kaassada kədəlmərildəg nək. Bazarzab oçariin gegçede, sonin byriiin 5 məngəər kudaldasan baina. Ene meteer soniniigi zakigçadiin zakiluudiigi cag yrgelze kudaldadagç baibas, enyyn tukai dergedeni suugaa ərəəniin somonii zəbləliin zygees negeç kemzee abadag ygei baina.

Jinees enyynees koişo erkebişe ene şuudanii kədəlməriigi saizaruulka ba odoo baigaa suudaniigi daagçiigi bişe kyniigi oruulka josotoi C. 12.

В- Удинск. БГИ. зак № 15 Бурлит № 222 Тираж. 1300